

1.PALVELU	Koti-, asumis- ja hoivapalvelut
2. PALVELUN NIMI	Varhaisen tuen palvelut / omaishoidon tuki
3. LAIT JA ASETUKSET	<ul style="list-style-type: none"> • Laki omaishoidon tuesta (937/2005) • Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) • Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) • Sairausvakuutuslaki 1224/2004 • Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) • Vuorotteluvapaalaki (1305/2002) • Lastensuojelulaki (417/2007) • Laki ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992 ja 912/1992) Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (1201/2020) • Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023: Tavoitteena ikäystävällinen Suomi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:29
4. PALVELUN YLEISKUVAUS	<p>Laki omaishoidon tuesta (937/2005) 2 § määrittelee omaishoidon tuen kokonaisuudeksi, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarpeenmukaisista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta sekä omaishoitoa tukevista palveluista.</p> <p>Omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa omaishoidon tuen suunnitelma. Suunnitelmaan kirjataan omaishoidon tuen asiakkaan, omaishoitajan ja palvelunjärjestäjän vastuut. Suunnitelmaan kirjataan omaishoidon tuen asiakkaan avun tarve, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö sekä hoidon järjestäminen omaishoitajan poissaolojen aikana. Suunnitelmaan kirjataan myös omaishoitajan tehtävät ja niitä tukevien sosiaalipalvelujen sisältö ja määrä.</p> <p>Omaishoito on hoitomuoto, joka tukee heikentyneen toimintakyvyn, sairauden ja/tai vamman vuoksi säännöllistä hoitoa ja / tai huolenpitoa tarvitsevien ikäikäisten henkilöiden kotona asumista. Säännöllinen hoito ja huolenpito järjestetään hoidettavan kotona omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön toimesta. Henkilökohtaisissa perustoiminnoissa avustamisen lisäksi huolenpito sisältää myös hoidettavan päivittäisten toimien valvontaa, ohjaustaja tukemista. Tämä koskee erityisesti henkilöitä, joilla on mielenterveysongelmia, aivovamma, muistisairaus, kehitysvamma, sekä muita henkilöitä, joilla on psyykkisen tai kognitiivisen toimintakyvyn vajeita. Henkilökohtaisia perustoimintoja ovat esim. lääkitys, ruokailut, peseytymiset, pukeutumiset, henkilökohtainen hygienia, liikkuminen ja wc-asioinnit. Omaishoitoon voi sisältyä myös hoidettavan auttamista kodin ulkopuolisissa toiminnoissa. Omaishoidon tuen palkkio maksetaan korvauksena tehdystä hoitotyöstä.</p> <p>Omaishoidon tuen keskeiset käsitteet:</p> <p>Omaishoito: vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla;</p> <p>Omaishoitotosopimus: hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä;</p> <p>Omaishoitaja: hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitotosopimuksen;</p>

	<p>Omaishoidon tuen kokonaisuus: muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.</p> <p>Tukeen ei ole oikeutta, mikäli avun tarve on esimerkiksi pelkästään ruoanlaitossa, siivouksessa tai asioinnissa kodin ulkopuolella. Arvioinnissa otetaan huomioon myös perheen normaalit sisäiset vastuut, esim. puolisoitenvälinen tavanomainen auttaminen ja vanhempien tavanomainen vastuu lapsesta.</p> <p>Tuen myöntämisedellytyksiä, hoitoisuusluokkaa ja hoidettavan toimintakykyä arvioitaessa otetaan huomioon hoidettavan ja hoitajan kokonaistilanne. Palvelutarpeen arvioinnissa otetaan huomioon sosiaalinen ympäristö, hoidettavan fyysinen ja psyykinen tila, ikä, muut sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä yhteiskunnan tukimuodot. Omaishoitajan terveys ja toimintakyky tulee vastata omaishoidon asettamia vaatimuksia ja hänen on oltava valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarvittavien palveluiden avulla. Omaishoitajan tulee olla 18 vuotta täyttänyt.</p> <p>Omaishoidon tukea ei voida myöntää, jos hoitajalla on esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • todettu (diagnosoitu) muistisairaus, mikä on edennyt sellaiseen vaiheeseen, että edellytykset omaishoitajana toimimiseen eivät enää täyty (lääkärin lausunto tarvittaessa) • vakavia mielenterveyden ongelmia (lääkärin lausunto tarvittaessa) • päihteiden väärinkäyttöä • perhetilanne tai elämäntilanne selvästi rajoittaa toimintaa omaishoitajana, vaikka hoidon rinnalle voitaisiin järjestää hoidettavalle riittävä määrä palveluja ja tukea <p>Omaishoidon, yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa, tulee olla hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää. Hoidettavan kodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Omaishoidon tuen myöntämisen tulee olla hoidettavan edun mukaista. Omaishoidon tuen päätöksenteon tukena käytetään asiakkaan terveydentilaa koskevia lausuntoja sekä mitaselvityksiä / lausuntoja.</p> <p>Lasten ja nuorten omaishoidon tukeen ovat oikeutettuja vaikeasti vammaiset ja sairaat, joiden hoito terveeseen saman ikäiseen lapseen tai nuoreen verrattuna on erittäin vaativaa ja sitovaa. Omaishoidon tuen hoitopalkkio maksetaan tehdystä hoitotyöstä. Tavanomainen lapsen ikään ja vanhemmuuteen liittyvä auttaminen ja vastuu eivät oikeuta omaishoidon tukeen. Pienten lasten kohdalla omaishoidon myöntämisperusteet arvioidaan yksilökohtaisesti, koska pieni lapsi tarvitsee muutenkin ympärivuorokautisesti vanhempiensa hoitoa ja hoivaa. Vanhemman ja hoitajan roolit tulee pitää toisistaan erillään. Vanhemmuutta tuetaan tarvittaessa muilla tukimuodoilla. Lastensuojelun asiakkuus estää pääsääntöisesti omaishoidon tuen palvelun myöntämisen.</p> <p>Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoidettava asuu sosiaali- ja / tai terveydenhuollon julkisessa tai yksityisessä toimintayksikössä ja saa hoito- ja hoivapalvelua muun kuin omaishoitajan toimesta. Tukea tai sen mahdollista korotusta myönnetään pääsääntöisesti pitkäkestoiseen (yli 3 kk) omaishoitoon, poikkeuksena palliatiivisen- tai saattohoitopäätöksen saaneet asiakkaat.</p>
<p>5. HOITOISUUSLUOKAT</p>	<p><i>Aikuisten omaishoidettavien palvelutarpeen arvioinnissa hoitoisuusluokkien määrittelyssä hyödynnetään RAI viitearvoja toimintakykymittareista CPS, ADLH, MAPLe ja IADL (IADL poistuu iRAI-HC käyttöönoton myötä ja tilalle tulee IADLCH).</i></p> <p><i>Lasten ja nuorten arvioinnissa voidaan hyödyntää erilaisia hoidontarpeenarviointilomakkeita tai –mittareita.</i></p>

Hoitoisuusluokka 1.

Hoitopalkkio 423,61 €/kk (2021 413,45 €)

Hoidettava tarvitsee toistuvasti päivittäin hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa selviytyäkseen henkilökohtaisista perustoiminnoistaan, joita ovat esim. lääkitys, ruokailut, peseytymiset, pukeutumiset, henkilökohtainen hygienia, liikkuminen ja wc-asiointit. Avuntarpeita tulee olla useissa toiminnoissa. Hoidettava tarvitsee myös ohjausta ja valvontaa kodin ulkopuolella liikkumisessa. Hoidon tarve ei välttämättä edellytä hoitajan ja hoidettavan asumista samassa taloudessa lukuunottamatta alaikäistä hoidettavaa. Hoitaja sitoutuu toistuvaan päivittäiseen huolenpitoon ja hoitoon hoidettavan luona useita kertoja päivän aikana. Hoidettava voi olla lyhyen ajan yksin tai on koulussa, päivähoitossa tai muussapäivätoiminnassa.

Aikuiset

Asiakkaan hoidon tarpeen kokonaisarvioinnin yhteydessä suuntaa antavana kriteereinä käytetään RAI-viitearvoja: CPS 1 tai enemmän, ADLH 2 tai enemmän, IADL 10 tai enemmän (IADLCH 4 tai enemmän), MAPLe 3 tai enemmän. IADL:n (IADLCH:n) ja MAPLe:n lisäksi joko CPS:n tai ADLH:n on täytyttävä.

Lapset ja nuoret (alle 18-vuotiaat)

Arvioinnissa huomioidaan terveen lapsen ikätasosta poikkeava päivittäisen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarve. Lisäksi arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatiotaitoja sekä hoitotoimenpiteiden tarvetta.

Hoitoisuusluokka 2.

Hoitopalkkio 646,67€/kk (2021 631,16€)

Hoidon ja hoivan tarve on ympärivuorokautista ja hoidettava tarvitsee lähes jatkuvaa hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa useissa henkilökohtaisissa perustoiminnoissa, joita ovat lääkitys, ruokailut, peseytymiset, pukeutumiset, henkilökohtainen hygienia, liikkuminen ja wc-asiointit. Hoidettava ei pysty liikkumaan kodin ulkopuolella ilman saattajaa tai avustajaa. Edellytetään hoitajan ja hoidettavan asumista samassa taloudessa tai hoitajan mahdollisuutta sitoutua hoidettavan ympärivuorokautisen hoidon tarpeen vaatimuksiin.

Palkkioluokkaa alennetaan alempaan palkkioluokkaan, mikäli hoidettavalla on käytössä runsaasti muita hoidettavan tarpeisiin vastaavia palveluita: Hoitajalle maksetaan omaishoidon tukea hoitoisuusluokka yhden mukaisesti, vaikka hoidettavan toimintakyky olisi hoitoisuusluokka kahden mukainen, mikäli:

- Kotiin annetut hoiva- ja hoitopalvelut (kotihoidon palveluita yli 30 tuntia kuukaudessa).
- Henkilökohtainen avustaja (yli 30 tuntia kuukaudessa). Omaishoitaja ei voitoimia henkilökohtaisena avustajana.
- Kodin ulkopuolista toimintaa kolmena tai useampana päivänä viikossa (päivähoito, työtoiminta, päiväkeskus).
- Lyhytaikainen asumispalvelu, yli kahdeksan vuorokautta kuukaudessa.
- Koulunkäynti ei alenna palkkioluokkaa, mikäli siihen ei liity aamu- tai ilta-päivätoimintaa

Aikuiset

Asiakkaan hoidon tarpeen kokonaisarvioinnin yhteydessä suuntaa antavana kriteereinä käytetään RAI –viitearvoja: CPS 3 tai enemmän, ADLH 3 tai enemmän, IADL 18 tai enemmän (IADLCH 6), MAPLe 4-5. IADL:n (IADLCH:n) ja MAPLe:n lisäksi joko CPS:n tai ADLH:n on täytyttävä.

Lapset ja nuoret (alle 18-vuotiaat)

Arvioinnissa huomioidaan terveen lapsen ikätasosta poikkeava päivittäisen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarve. Lisäksi arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatiotaitoja sekä erityisen vaativien hoitotoimenpiteiden tarvetta

Erityishoitoisuusluokka 3.

Hoitopalkkio 847,22 € (2021 826,90€)

Myönnetään hoidollisesti raskaaseen siirtymävaiheeseen esim. saattohoito tai palliatiivinen hoitolinjaus, sairaudesta/onnettomuudesta kuntoutuminen ja laitoksesta kotiin siirtyminen tai muu vastaava tilanne. Erityishoitoisuusluokka kolmen mukaista omaishoidonpalkkiota voidaan myöntää edellyttäen, että hoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä tai päätoimista opiskelua. Hoitajalla ei voi olla vähäistä suurempia työtuloja, oikeutta sairausvakuutuslain mukaiseen erityishoitorahaan tai oikeutta vuorotteluvapaalainmukaiseen vuorottelukorvaukseen. Sen sijaan hoitajalla voi olla eläketuloja. Hoitotyö edellyttää hoitajan jatkuvaluonteista työpanosta ja on luonteeltaan vaativaa. Hoitoisuus vastaa ympärivuorokautisen laitoshoidon tarvetta ja yöllä tarvittava hoito on toistuvaa ja jatkuvaluonteista. Päätös tehdään pääsääntöisesti määraikaiseksi.

Siirtymävaiheeseen tai kuntoutumiseen myönnettävää palkkiota maksetaan enintään puolen vuoden ajan. Mikäli omaishoidon tarve jatkuu siirtymävaiheen jälkeen, tehdään uusi päätös omaishoidon tuen myöntämisperusteiden perusteella.

Aikuiset

Asiakkaan hoidon tarpeen kokonaisarvioinnin yhteydessä suuntaa antavana kriteereinä käytetään RAI –viitearvoja: CPS 3 tai enemmän, ADLH 3 tai enemmän, IADL 18 tai enemmän (IADLCH 6), MAPLe 4-5. IADL:n (IADLCH:n) ja MAPLe:n lisäksi joko CPS:n tai ADLH:n on täytyttävä.

Erityishoitoisuusluokka 4.

Hoitopalkkio 1892,23 €/kk (2021 1846,85€)

Erityishoitoisuusluokan mukaista hoitopalkkiota voidaan maksaa hoitajalle, jokajää pois ansiotyöstään tai yritystoiminnastaan hoitamaan hoidollisesti erityisen raskasta hoidettavaa. Omaishoito on kodin ulkopuolisen, pysyvän ympärivuorokautisen hoivan tai hoidon vaihtoehto. Hoidon tarve on ympärivuorokautista ja yöllä tarvittava hoito on toistuvaa ja jatkuvaluonteista. Hoidon tarve arvioidaan pitkäkestoiseksi ja sitä seurataan säännöllisesti. Hoitoisuusluokkaa voidaan alentaa hoidontarpeen tai hoitajan elämäntilanteen muuttuessa. Erityishoitoisuusluokka on tarkoitettu korvamaan palkkaa ansiotyöstä. Erityishoitoisuusluokan ulkopuolelle jäävät hoitajat, jotka saavat palkkatuloja tai yritystuloja, äitiys- tai vanhempainrahaa, sairausvakuutus-, lainmukaista erityishoitorahaa, vuorottelukorvausta tai eläketuloja sekä hoitajat, jotka ovat täyttäneet 68 vuotta.

	<p><i>Aikuiset</i> <i>Asiakkaan hoidon tarpeen kokonaisarvioinnin yhteydessä suuntaa antavana kriteereinä käytetään RAI –viitearvoja: CPS 3 tai enemmän, ADLH 3 tai enemmän, IADL 18 tai enemmän (IADLCH 6), MAPLe 4-5. IADL:n (IADLCH:n) ja MAPLe:n lisäksi joko CPS:n tai ADLH:n on täytyttävä.</i></p>
<p>6. YHTEYDENOTTO, PALVELUTARPEEN ARVIOINTI, ASIAKASSUUNNITELMA JA ASIAKKAIDEN SEURANTA</p>	<p>Yhteydenotto Omaishoidon tukeen liittyvää yleistä ohjausta ja neuvontaa saa tarvittaessa asiakas- ja palveluohjausyksiköstä. Asiakas voi olla yhteydessä myös suoraan omaishoidon tuen yksikköön.</p> <p>Omaishoidon tuen hakemus liitteineen toimitetaan omaishoidon tuen yksikköön. Hakemuksen liitteeksi voidaan laittaa lääkärinlausunto tai muunsosiaali- tai terveydenhuollon asiantuntijan lausunto hoidettavan terveydentilasta, toimintakyvystä ja hoidon tarpeesta.</p> <p>Palvelutarpeen arviointi Palvelutarpeen arviointi suoritetaan kotikäyntinä yhdessä asiakkaan, omaishoitajaksi hakevan, omaishoidon palveluohjaajan sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa. Kotikäynnillä selvitetään ja arvioidaan asiakkaan ja hoitajaksi hakeutuvan kokonaistilanne ja jaetaan tietoa palvelun sisällöstä ja saatavilla olevista tukimuodoista. Palvelutarpeen arvioinnin tukena hyödynnetään RAI arviointia. Lasten kohdalla hyödynnetään alle 16-vuotiaan hoitoisuusarviointia sekä asiantuntijalausuntoja.</p> <p>Viranhaltijapäätös Omaishoidon tuesta tehdään kirjallinen viranhaltijapäätös, joka lähetetään omaishoitajalle / omaishoidettavalle. Viranhaltijapäätöksen tekee kuntayhtymän virassa oleva omaishoidontuen palveluohjaaja. Omaishoidon tuki myönnetään kuntayhtymän hyväksymän määrärahan ja myöntämisperusteiden perusteella alkamaan hakemuskuukauden alusta. Päätöksenteon tukena käytetään yksilökohtaista harkintaa. Viranhaltijapäätökseen voi hakea muutosta ja oikaisua 30 päivän kuluessa hakijan saatua tiedon päätöksestä. Oikaisua voi hakea asiakas tai asiakkaan valtakirjalla valtuuttama henkilö.</p> <p>Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden täytyessä asiakkaalle voidaan silti tarjota omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaapäiväjärjestelyjä, vaikka hän ei tekisikään virallista omaishoidon toimeksiantosopimusta.</p> <p>Kielteisen palvelupäätöksen saaneille annetaan ohjausta heidän tarpeitaan vastaavista palveluista.</p> <p>Omaishoitosopimus Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kuntayhtymän välillä omaishoitosopimus, joka on toimeksiantosopimus. Sopimuksen liitteenä on omaishoidon tuen suunnitelma. Jos sopimus tehdään määräaikaisena, kirjataan sopimukseen määräaikaisuuden perusteet. Omaishoidon tuki saattaa vaikuttaa hoitajan saamiin etuuksiin ja hoitajan tulee itse tarkistaa etuuden maksajalta ennen sopimuksen tekoa tuen vaikutus etuuksiin.</p> <p>Omaishoidon tuen suunnitelma Laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa ja siihen kootaan kaikki asiakkaan tarvitsemat palvelut ja muut tukimuodot sekä myös vastuut. Suunnitelmaan tulee kirjata tiedot omaishoitajan antaman hoidon määrästä ja sisällöstä, muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö, omaishoitajan hoitotehtävää tukevien palvelujen määrä ja sisältö sekä tieto siitä, miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana.</p>

	<p>Asiakkuuden tuki ja seuranta Palveluohjaus on keskeisessä roolissa omaishoitajan hoitotehtävän tukemisessa. Sen tavoitteena on helpottaa, neuvoa, auttaa ja tukea omaishoitoperheiden elämää sekä koordinoita ja sujuvoittaa palveluiden kohdentumista. Asiakkaalla on oma palveluohjaaja omaishoidon tuen yksiköstä. Asiakas tai omaishoitaja voi ottaa yhteyttä palveluohjaajaan tarvittaessa.</p> <p>Asiakas ja omaishoitaja ovat velvollisia ilmoittamaan hoidettavan olosuhteiden muutoksista, omaishoitajan tilanteen muutoksista ja hoidon tarpeen oleellisestamuuttumisesta. Omaishoidon tuen jatkumisen edellytyksiä arvioidaan asiakkuuden aikana voimassa olevilla myöntämisperusteilla sekä omaishoidontukilain mukaan.</p>
<p>7. KESKEYTYKSET</p>	<p>Asiakkaan ja omaishoitajan tulee ilmoittaa muutosilmoituslomakkeella omaishoidossa tapahtuvista keskeytyksistä</p> <p>Omaishoitajan terveydentilasta johtuva keskeytys: palkkionmaksu keskeytyy viiden vuorokauden kuluessa (lääkärin- tai hoitajantodistus), mikäli lausuntoa ei toimitetapalkkion maksu keskeytetään välittömästi. Ennalta tiedetty hoidettavan terveydenhoidollinen syy (esim. leikkausoperaatio); palkkio keskeytyy hoidon alkaessa, ellei omaishoitajaosallistu hoitoon hoitajakson aikana.</p> <p>Jos omaishoito hoidettavan äkillisestä terveydentilasta johtuvasta syystä keskeytyy tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy 30 vuorokauden kuluessa.</p> <p>Mikäli hoidettava on lakisääteisten vapaapäivien lisäksi yli neljä vuorokautta kuukaudessa ympärivuorokautisessa lyhytaikaishoidossa tai muualla kodin ulkopuolella, niin palkkiota ei makseta ylimeneviltä päiviltä.</p> <p>Omaishoitajan tai / ja omaishoidettavan osallistuminen enintään kahden viikon kuntoutukseen kerran vuodessa ei vaikuta hoitopalkkion maksamiseen eikä vapaapäivien kertymiseen / kulumiseen.</p> <p>Omaishoitajan ja hoidettavan yhteinen lyhyt ulkomaanmatka (yhtämittaisesti 30vrk / vuosi) ei keskeytä palkkion maksamista. Sitä pidemmältä ulkomailla oleskelun ajalta ei makseta omaishoidon hoitopalkkiota.</p> <p>Keskeytyksen kestäessä yli kolme kuukautta arvioidaan tilanne aina uudelleen ennen omaishoidon tuen maksun jatkoa.</p>
<p>8. OMAISHOITAJAN VAPAAT</p>	<p>OMAISHOITAJAN LAKISÄÄTEINEN VAPAA</p> <p>Omaishoidon tuen toimeksiantosopimuksen perusteella toimiville omaishoitajille myönnetään vapaata kolme vuorokautta kuukaudessa.</p> <p>Lakisääteisen vapaan pitämiseen liittyviä ohjeistuksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikäli omaishoitoa ei ole toteutunut kalenterikuukauden aikana vähintään 15 vuorokauden ajalta, vapaita kertyy kaksi vuorokautta kuukaudelta • Mikäli omaishoito ei ole toteutunut kalenterikuukauden aikana lainkaan, vapaita ei kerry. • Vapaita ei voi pitää ennakoon

- Omaishoitaja voi myös jaksottaa ja pitää lakisääteisen vapaan alle vuorokauden pituisina jaksoina. Asiaksmaksu peritään jokaiselta alkavalta vuorokaudelta.
- Omaishoitajan vapaista ei peritä asiaksmaksua alle 16 vuotialta kehitysvammaiselta, kun kyseessä on osittainen ylläpito (oma sijainen, kotiin annettavat vapaajärjestelyt).
- Kuluvan vuoden kertyneet vapaapäivät on käytettävä vuoden loppuun mennessä.

Vapaapäivien kuluminen

Hoidon järjestämismuoto	Hoidon kesto / 1	Vapaiden kuluminen
-------------------------	------------------	--------------------

vapaapäivä

Ensisijaiset:		
Ympärivuorokautisesti perhehoidossa	24 h	24 h = 1 vapaapv
asumisen lyhytaikaishoidon yksikössä	24 h	24 h = 1 vapaapv
hoitolaitoksessa	24 h	24h = 1 vapaapv
Toissijaiset:		
Oma sijainen, toimeksiantosopimus	6 - 24 h	6-24 h= 1 vapaapv
Perhehoito	6 - alle 24 h	enint. 6 h=0,5 vapaapv 6-alle 24 h= 1 vapaapv
Päiväkeskus	6 - 7 h	4 tai 5 päiväkeskuspäivää= 3 vapaapv
Omaishoidon yksikön hoitaja kotiin	2 - 8 h	Alle 4 tuntia = 0,5 vapaapäivää 4-8 h = 1 vapaapäivä
Ostopalveluna hoitaja kotiin	2 -8 h	Alle 4 tuntia = 0,5 vapaapäivää 4-8 h = 1 vapaapäivä

PALVELUSETELIT

Lakisääteisiin vapaisiin myönnetään palveluseteli joko ympärivuorokautiseen hoitojaksoon tai kotiin annettavaan palveluun.

Palvelusetelissä ”Ympärivuorokautinen hoito asumisyksikössä” yksi seteli vastaa yhtä vuorokautta. Asiakkaalle myönnetään enintään kolme palveluseteliä kuukautta kohden. Asiakas hankkii palvelun palvelusetelituottajiksi hyväksytyiltä palveluntuottajilta.

Saldoseteli kotiin annettavan hoidon järjestämiseksi tarkoittaa asiakkaalle myönnettävää euromäärää ns. saldoseteliä. Asiakas voi käyttää saldosetelien määrän omaishoitajan vapaan aikaisen hoidon järjestämiseksi ostamalla palvelun kotiin palvelusetelituottajaksi hyväksytyiltä palveluntuottajilta.

Harkinnanvaraisen palvelusetelin myöntäminen perustuu yksilölliseen harkintaan ja arvioon palvelusetelin tarpeesta omaishoidon tukemiseksi. Arvioinnissa otetaan huomioon lakisääteisten vapaiden käyttäminen, perhetilanne, sosiaalinen verkosto sekä hoidettavan hoidon ja huolenpidon määrä ja sitovuus. Harkinnanvarainen palveluseteli on kiinteähintainen. Omaishoitaja maksaa palvelun tuottajalle omavastuusuuden palvelusetelin arvon ylittävältä osalta sekä mahdolliset matkakorvaukset.

SIJAISHOITO

Omaishoidon vapaan tai muun poissaolon aikainen sijaishoito on voitu 1.8.2011 alkaen järjestää omaishoidon tuesta annetun lain 4a §:n perusteella toimeksiantosopimuksella, jonka kunta tekee sijaishoitajan kanssa. Kymsoten omaishoidossa sijaishoitaja on yksi vaihtoehto hoidettavan hoidon järjestämiseksi omaishoitajan vapaan ajalle. Sijaishoitajan on täytettävä omaishoidon tuesta annetun lain 3§:n edellytykset eli hoitajan terveyden ja toimintakyvyn on vastattava omaishoidon asettamia vaatimuksia. Sijaishoito voidaan järjestää omaishoitajan suostumuksella ja hoidettavan mielipide huomioiden. Hoitojärjestelyn on aina turvattava hoidettavan hyvinvointi, terveys ja turvallisuus.

Sijaisten palkkiot		v. 2021	v. 2022
HL 1	alle12 h	45,42	46,54
	12-24 h	58,44	59,88
HL 2-4	alle12 h	62,14	63,67
	12-24 h	93,53	95,83

LASTEN OMAISHOIDON VAPAAT / VUOROVIIKOT

Jos hoidettavan lapsen tai nuoren vanhemmilla on yhteishuoltajuus ja hän asuu vuoroviikoin kummankin vanhemman luona, voidaan omaishoidon tuki järjestää siten, että hoitopalkkiosta 50 % maksetaan toiselle vanhemmalle ja 50 % toiselle vanhemmalle. Tällöin omaishoidonsopimus tehdään kummankin vanhemman kanssa. Tällöin omaishoidon tuen vapaat katsotaan käytetyksi silloin kun lapsi tai nuori on hoidossa toisen vanhemman luona

VIRKISTYSVAPAA

Kuntayhtymä voi järjestää omaishoitajalle lakisääteisten vapaiden lisäksi enintään kuuden tunnin mittaisia virkistysvapaita. Vapaiden pitäminen ei vähennä hoitopalkkiota. Virkistysvapaita annetaan yksilöllistä harkintaa käyttäen käytettävissä olevien resurssien mukaan ja kun lakisääteiset vapaa-päivät on käytetty. Harkinnanvaraisten vapaiden saantiin vaikuttaa hoidon sitovuus ja vaativuus sekä hoidettavan saamat muut palvelut ja kokonaistilanne. Vapaista sovitaan aina erikseen omaishoidon palveluohjaajan kanssa. Virkistysvapaat toteutetaan perhehoidolla.

9. YHDYSPINNAT

- Ikäopastin (asiakasohjaus)
- Kolmannen sektorin toimijat
- Kotihoito, vammaispalvelu, terveydenhuolto (hoitavien tahojen sosiaalityöntekijät, neuvolat, lääkärit, hoitajat, fysioterapeutit), lastensuojelu ja muut lapsiperheiden sosiaalipalvelut, varhaiskasvatus jakoulu, kuntoutusyksiköt, ikääntyneiden varhaiset palvelut, sosiaalityö, muistikoordinaattorit
- Kuntien palvelut (hyvinvoinnin ja terveydenedistäminen, tekninen toimi ym.)
- Oppilaitokset

10. ASIAKASSEGMENTOINTI

- Perus-/aktiiviasiakas: omaishoitaja tulee toimeen lakisääteisillä vapailla, vuotuisella säännöllisellä hoito- ja palvelusuunnitelman arvioinnilla ja hän saa määritellyn hoitopalkkion.
- Avainasiakas: omaishoitajalle ei riitä pelkät lakisääteiset vapaat. Omaishoitoperhe (=omaishoitaja ja omaishoidettava(t)) käyttää runsaasti

	<p> muita sosiaali- ja terveystalveluja. Omaishoidettavan hoidon tarve usein ympäriuurokautista. Omaishoitaja ottaa usein yhteyttä omaan palveluohjaajaan tai muihin sosiaali- ja terveystalveluiden toimijoihin. Perheellä usein äkillisiä muuttuvia tilanteita ja runsasta tuen tarvetta.</p>
<p>11. OMAISHOITAJIEN VALMENNUS JA KOULUTUS</p>	<p>Omaishoidon tuen valmennuskokonaisuus muodostuu ensitietopäivistä jalkisten sekä järjestötoimijoiden kesken toteutuvasta yhteistyöstä. Ensitietopäivien lisäksi julkiset toimijat järjestävät säännöllisiä tapaamisia omaishoitajille.</p>
<p>12. HYVINVOINTI- JA TERVEYSTARKASTUKSET OMAISHOITAJILLE</p>	<p>Kuntayhtymä järjestää omaishoitajille hyvinvointi- ja terveystarkastuksia. Terveystarkastuksen ammattihenkilö tekee tarkastuksia säännöllisesti. Tarvittaessa voidaan konsultoida myös lääkäriä.</p>
<p>13. ASIAKKAUDEN PÄÄTTYMINEN</p>	<p>Omaishoidon tuki päättyy tai sopimus voidaan purkaa ilman irtisanomista sen kuukauden loppuun, jonka aikana hoidettavan hoito terveydentilan muutok- sista tai muusta syystä johtuen käy tarpeettomaksi.</p> <p>Kuntayhtymä voi irtisanoa omaishoidonsopimuksen kahden kuukauden irtisa- nomisajalle. Hoitajaa ja hoidettavaa kuullaan ennen sopimuksen irtisano- mista.</p> <p>Omaishoitaja voi irtisanoa sopimuksen yhden kuukauden irtisanomisajalla.</p> <p>Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai hoitajan terveyden tai turvallisuuden, tulee omaishoidon tuen sopimus purkaa välittömästi kuntayh- tymän toimesta. Päätöksen sopimuksen päättymisestä tekee viranhaltija.</p>